

**MÚSICA DE
CAMBRA**

15 DE MAIG
SALA 2 ORIOL MARTORELL

QUARTET CASALS

XOSTAKÓVITX:
QUARTETS 14 i 15

PROGRAMA DE MÀ

DMITRI XOSTAKÓVITX

(Sant Petersburg, Rússia 1906 – Moscou, Rússia 1975)

**QUARTET DE CORDA N. 14 EN FA #
MAJOR, OP. 142**

(1972-1973) – 27'

Allegretto

Adagio

Allegretto

PAUSA 15'

**QUARTET DE CORDA N. 15 EN MI B
MENOR, OP. 144**

(1974) – 35'

Elegy – Adagio

Serenade – Adagio

Intermezzo – Adagio

Nocturne – Adagio

Funeral March – Adagio molto

Epilogue – Adagio

QUARTET CASALS

Vera Martínez, violí

Abel Tomàs, violí

Jonathan Brown, viola

Arnau Tomàs, violoncel

COMENTARI

per **Berta Coll i Bosch**

Parlar d'una "integral" implica, necessàriament, mirar enrere; apreciar l'obra de tota una vida, copsar-la en conjunt i fruit de l'evolució estilística del compositor. Amb aquest programa, el Quartet Casals completa el repertori per a quartet de corda de Dmitri Xostakóvitx (1906-1975), que abraça gairebé quaranta anys d'una trajectòria convulsa i brillant a parts iguals. En els dos darrers quartets, ja a la recta final de la seva vida i greument malalt, Xostakóvitx manté el temperament fúnebre que l'ha acompanyat durant els últims anys, però entre la foscor gairebé absoluta encara ressurt una mica de claror.

Tot i que el Quartet de corda n. 14 en Fa $\square$, op. 142 (1972-1973) té una pàtina de tristor innegable, és una de les composicions més lluminoses, potser fins i tot alegres, de l'última etapa del compositor. L'ímpetu amb què la viola introdueix la tonalitat de fa sostingut a l'*allegretto* inicial, sumada a la melodia saltironejant del violoncel, marquen la fluïdesa rítmica de l'obra. El segon moviment, un *adagio* especialment líric, destaca pel diàleg melodiós entre el primer violí i el violoncel, que concentra el protagonisme fins a l'*allegretto* final. No és casual que el violoncel tingui un paper central en aquest quartet: Xostakóvitx va dedicar-lo al violoncellista del Quartet Beethoven, Serguei Xirinski, tal com ja havia fet en els tres quartets anteriors amb els altres integrants del seu grup de cambra de referència.

El 15 de novembre de 1974, quan es va estrenar el Quartet de corda n. 15 en mi b m, op. 144 (1974), faltaven només nou mesos per a la mort de Xostakóvitx. No és estrany, doncs, que aquesta sigui una obra austera i aspra, que aborda la mort amb una honestedat gairebé aterridora, sense dramatismes ni floritures volàtils. Xostakóvitx refina l'experimentació formal de composicions com el Quartet de corda, n. 11 en fa m, op. 122 i la posa al servei del misteri últim de la vida. Tot i que es divideix en sis moviments lents, interpretats sense interrupcions, el Quartet n. 15 és una llarga meditació de gairebé quaranta minuts; després de l'elegia inicial, una *serenada* i un *intermezzo* especialment glacials donen pas a l'expiració adolorida del nocturn, que culmina a la marxa fúnebre i s'esvaeix commovedorament a l'epíleg final.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

3cat